

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana za družabnike polit. društva „Soča“:

Vse leto f. 4.—
Pol leta „ 2.—
Četrt leta „ 1.10

Za nedružabnike:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternoliju in Soharju; v Trstu v tobakarnicah „Via del Belvedere 179“ in „Via della caserma 60“.

SOČA

Pri oznanilih se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat

Za večje črke po prostoru in vsak pot 30 kr. za kolek.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredniku: Viktorju Dolencu v Gorici, Con. del Cristo 186 blizu živinskega trga kjer se nahaja tudi upravnistvo. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcom in drugim nepromožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri urednistvu.

Glasilov slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Deželni zbor goriški.

III. seja dne 15. novembra ob 5 uri popoldne. Navzočni vsi razen 2 dopustnikov, grofa Strasoida in knezonadškofa. Prebere in potrdi se zapisnik poprejšnje seje.

Dež. glavar naznanja nov vladni predlog zastran preuredbe §. 34 postave 8. februarja 1869 o šolskem nadzorstvu.

Poslancu grofu Strasoldu odreče zbor zaproseni dopust 4 tednov.

Glavar naznanja, da je vlada zavrnila peticijo političnega društva „Soča“ in nekaterih občin goriške okolice za boljše gospodarstvo verarskem gozdu trnovskem, katero prošnjo je podpiral dež. zbor v lanski seji.

Došle peticije se izročijo dotičnemu odseku. Samo dve, kateri nameravate preuredbo obstoječih postav, se odstopite političnemu odseku in sicer ona umozih občin za preuredbo postave 23. novembra 1863 zastran plačevanja bolnišničnih stroškov in peticija biljskih in drugih posestnikov zastran skladanja stroškov za potrebe ljudskih šol.

Zastran pomnoženih opravil se pomnoži tudi število udov polit. odseka za 2, in sicer sta izvoljena dr. Abram in Winkler.

Ko se prestopi na dnevni red, poroča dr. Pajer v imenu političnega odseka o vladnem predlogu zastran doneskov pokojninski denarnici, katere bodo plačevali od drugod na Goriško premeščeni učitelji javnih ljudskih šol.

Dva paragrafa dotične postave, katero je potrdil zbor enoglasno v drugem in zadnjem branji se glasita tako-le:

§. 1. Učitelji, kateri so poprej služili na kaki javni ljudski šoli drugih kronovin in dežel, zastopanih v državnem zboru in premestijo v kako javno ljudsko šolo poknežene grofije goriške in gradišćanske, niso dolžni, vnovič plačevati v pokojninsko denarnico te grofije postavnega doneska, katerega so menda že plačali v primeri svojih dohodkov pokojninski denarnici omenjenih kronovin in dežel, kder so popreje služili, pa to le tedaj, ako je postavno zagotavljeno, da se tam enako ravna z učitelji, ki se iz te grofije tija premestijo.

§. 2. Ta postava obvelja istega dne, ko se objavi in ministru za uk je naročeno, da jo izvrši.

O drugem predmetu poroča poslanec Gorjup v odborovom imenu zastran razdelitve občinskih zemljišč

lokavskih in priporoča, naj zbor potrdi dotični načrt postave.

Pri splošni razpravi ugovarja poslanec Pagliaruzzi odborovemu predlogu; on meni, da se razdelitev občinskih zemljišč ne ujema z določbami občinskega reda, katere govore o gospodarstvu z občinskim premoženjem; da sedanji občinarji niti niso gospodarji teh zemljišč, ampak samo uživalci, ker pravico do istih bodo imeli tudi boljši rodovi; da nastane s časom velika škoda občinarjem, ako se sedaj brezplačno v last razdeli deleži občinskih zemljišč, katerih dohodki se boro v občinsko denarnico; potem se bodo morali vsi občinski stroški samo se prikladami k davkom zalagati i. t. d.

Nasvetuje naj se zavrne odborov predlog.

Poročevalec Gorjup pobija Pagliaruzzi-jevo razlogo, dokazuje, da govori tudi občinski red o razdelitvi obč. premoženja s pritržkom, da se posebeje potrdi z deželno postavo; da so se enake postave že sklepale v deželnem zboru brez posebnih ugovorov; da škoda ne more nastati iz tega, ako se razdele malorodovitna obč. zemljišča mej občinarje v last, marveč dobiček, ker se po tej poti zboljšajo in ker pomnožena rodovitnost množi tudi dohodke; če bodo pa dohodki večji, bodo tudi občinarji laže svoja bremena opravljali.

Po drugem ugovoru poslanca Pagliaruzzi-ja in protugovoru poročevalca se glasuje, ali se ima razdelitev načeloma dovoliti ali ne. Izmej 17 poslancev je 8 nasprotnih; predlog obvelja tedaj z večino glasov. (9).

Bolje vneta še je bila razprava o posameznih §§. razdelitvene postave, a nikakor ne zanimiva.

Poslanci Doljak, Dottori, Faganel in Candussi so nasetovali raznovrstne, večidel formalne popravke pri posameznih paragrafih a samo §. 6. se je po predlogu poslanca Dottori-ja v obliki nekoliko premenil; vsi drugi §§. pa so se potrdili, kakor jih je odbor predlagal.

Načrt te postave se je odobril tudi v zadnjem branji.

Odborov predlog, kako naj bi se uravnale plače deželnim uradnikom se izroči finančnemu odseku v obravnavo.

O zadnji točki dnevnega reda predlaga dr. Pajer v odborovom imenu, naj zbor dovoli, da se imajo povračati deželnemu zdravstvenemu svetovalcu tisti stroški, katere mu uaklanjajo poti k sejam deželnega zdravstvenega svetovalstva v Trst.

Deželni glavar sklene sejo ob 8 uri zvečer.

IV. seja dne 16. novembra ob 11. uri popoldne. Navzočni so vsi tisti poslanci, kakor sinoči.

Dve peticiji gradišćanske in tržiške občine zastran plačevanja odgonskih stroškov (za šubanje) se izročijo političnemu odseku, kar nameravate preuredbo dotične postave.

Deželni glavar naznanja sledeči predlog poslancu Pagliaruzzi-ja: „Nalaga se dež. odboru, naj pripravi za prihodnjo zborovo dobo splošni načrt postave zastran razdelitve občinskih zemljišč s posebnim ozidrom na to: 1. da se ne morejo oddati posamezni deleži občinarjem, nego kedar se trajno zagotovi, da bodo dajali obč. denarnici, kolikor mogoče, velike dohodke in 2. da se določi, koliko deležencev mora privoliti, da se imajo obč. zemljišča razdeliti, da bode veljalo, tudi ako nekateri nasprotujejo.“

Ta predlog bo utrjeval nasvetovalec v prihodnji seji.

Poslanec dr. Lavrič bere sledečo interpelacijo:

Uže lansko leto smo podpisani interpelacijo stavlili, in visoko ministerstvo poprašali, ali hoče tudi goriškemu deželnemu zboru predložiti načrt narodnostne postave v bistvenih točkah blizo enak načrtu predloženemu lansko leto deželnemu zboru na Českem. C. k. ministerstvo je odgovorilo, da nij moglo tega storiti, ker nij na Goriškem nihče take postave tirjal.

Takega uzroka nij več, gledé tedaj na to in ker je taka postava za našo deželo neobhodno potrebna, da se enakopravnost dejanjsko v javno življenje vpelje, da se temeljito odstranijo krivice, ktere slovenski narod vedno tukaj trpi po uradih, šolah in sploh v javnem življenji, da se nedotakljive meje postavijo mej pravicami slovenske in italijanske narodnosti in tako mir sklene: moramo tako postaviti tirjati tudi letos, in tem više nam je to storiti, ker se je naše slov. ljudstvo tako vzbudilo, in se tako zaveda svojih pravic, da se nesrečno čuti v sedanjem stanu neizvršene enakopravnosti.

Vprašamo tedaj visoko vlado: ali hoče našemu deželnemu zboru predložiti načrt omenjene postave, ki bi imel obsegati vse §§. načrta predloženega lansko leto deželnemu českem zboru, posebno pa od besede do besede §. 4. in §. 5.

V Gorici dne 16. novembra 1872.

Dr. Lavrič. M. Doljak. J. Faganel.

Ces. zastopnik hoče poizvedeti popreje mnenje vlade, potem bode odgovoril.

Prvi predmet dnevnega reda, to je vladni predlog, kako naj se popravi § 34 postave o šolskem nadzorstvu se izroči političnemu odseku v obravnavo.

LISTEK.

ČRNI MAČEK.

Priprovedka Amerikanca Edgarja Alena Pu-a.

(Konec.)

Ali čudo! Čem hujše sem zaničeval mačka, tem bolje se mi je dobrikal, to je: tiščal je vá-me tem bolje čem skrbnejše sem se ogibal ga. Za vsakim korakom mi je bil zvésto tako, da bralci ne mogó ni verovati. Če sem kam sedel, precej je maček bil pri meni: ali mi je skočil v naročaj in prilizoval se, ali pa je čepel pod stolom, na katerem sem sedel. Če sem šel po sobi, zapletal se mi je meju noge, in često bi bil skoro izpodtaknil se, ter pal čez-enj, ali pa je svoje ostre nohtove zasajal v mojo haljino in uspenjal se mi celó do prsij. Da ga o takih prilikah nijsem potolkel, prvi uzrok je bil poprejšnji čin, drugi pa posebno ta — boljše je, da se takoj razodenem — ker me je bilo strah ranjkega mačka, njegove prikazni.

Moja bojezljivost se nij tikala notarnega zla, ne — pa tudi drugih uzrokov ne morem povedati. Silno me je sram, zato ker moram priznavati kaj takega, sramujem se tega tudi v temnici; ali strah in groza, ki

mi je to čudo prizadevalo je, še večja je bila zaradi preširnega spominjanja. Soproga mi je rada pozornost obračala na čudno belo pego, katero sem uže omenil in ki je bila edina razlika meju to navadno prikazujo in tisto, ki sem bil vrat zadržnil jej.

Izvedi, čitatelj, še to, da je tista pega bila dosta velika, ali ne dosti jasna; a nenadoma se je nekako stanovato poobličila. Po premembi je bila podobna nekej rači — posebno za tega delj sem se bal te prikazni, rad bi se bil iznebil, da bi bil le toliko bil srčan — podobna je bila, oh, strahotal — podobna — vislicam.

Nepopisljivo sem bil nesrečen, nesrečen tako, kakor gotovo nihče drug na sveti. Pa ta uboga stvar, žival, ki sem jo bil umoril, zato ker se mi je gnjusila, to neugolno bitje — pa je meni, ustvarjenem po božej podobi, prizadevalo tako strašno nestrpljivo muko! Oh! nijsem več ni po dnevi, ni po noči imel mirnih trenutkov, kajti po dnevi me maček nij zapustil ni trenutke, po noči pa sem se budil iz strašnih sanj, a njegovo telo je tlačilo mi srce, kakor mora, ali nijsem bil tako srčan, da bi ga bil bacnil raz sebe.

Pod tem bremenom je do cela ugasnilo mi vse, kar je še dobrega bilo v meni. Po tem časi so se mi po možganih jele plaziti same hudobne misli, najhujše, najzaničljivejše misli. Nikogar in ničesar nij mogla več strpljati moja mrzkost, a kedor je največ trpel za-

radi moje pogoste, peklenke, slepe in neodbitne jeze, to je bila — priznavam to na svojo očito sramoto, — moja uboga soproga, ki se ni en pot nij pritožila zbog moje surovosti, temuč neprenehoma je do mene gojila največo ljubav. Nesrečna mučenica!

O nek-j priliki je z menoj vred šla v klet, da bi iz nje vzela nekaj za jed. Maček je šel z menoj po stopnicah, in skoro bi bil čez-enj pal. Strašno sem se bil razsrdil. Popadem sekiro, pa do cela pozabivši na svojo bojezljivost, ki mi je roki vezala dosle, namahnem na mačka — in gotovo bi ga bil ta moj udarec usmrtil, da je pogodil po moji volji, pa je soproga bila zadržala mi roko.

Ta nenadna zapreka me je bila peklenki razkročila: potegnem roko iz soprogine roke in — svojo ženo mahnem sè sekiro po glavi.

Ni žugnila nij, sesela se je poleg mene na tla. Ko sem bil učinil ta grozni uboj, nj kazalo mi nič drugega, nego da skr-jem truplo. Znal sem, da ga ni po noči, ni po dnevi ne morem zavleči izpod strehe, da me ne bi zapazili sosedeje. Sto in sto načrtov se mi je motalo po glavi. Kmalu sem sklenil, da mrtvo soprogo razsečem na kosce in sežgem, kmalu pa, da jo zakopljem v kleti. Pride mi na um, da bi jo vrgel v šterno pod domačo streho, ali da jo zaklenem v zaboj, ter kot kako trgovinsko robo odpošljem po železnici. Ali naposled se spomnim na njeka,

O drugi točki predloga dr. Pajer v odborovem imenu prošnja c. k. kmetijske družbe v Gorici, da se ustanovijo stipendiji za dijake gozdnarskih akademij in za one dijake kmetijske šole, kateri se hoté više izobraziti na kaki kmetijski akademiji. Ta prošnja se izroči peticijskemu odseku.

O tretji točki dnevnega reda. dovoli se zboru po odborovem predlogu, da more g. Andrej Petič in nekateri njegovi sorodniki v javnih knjigah svoje ime prepisati nekoliko posestev v St. Andreju, katera so zdaj še upisana na ime dežele.

O naslednjih dveh točkah poročila dr. Abram o proračunih glavnega zaloga za leto 1873 in deželno-občinskega zaloga, ki se potrdita brez ugotovila.

In enako se potrdi računski sklep provincijskega zaloga za l. 1871, o katerem poročila g. Codelli.

Ta račun obsega dohodkov 202.000 gl. 10 kr., stroškov 19.962 gl. 58¹/₂ kr., ostankov 182.038 gl. 4¹/₂ kr. aktivnih zastankov 1793 gl. 59 kr. in pasivnih 10.000 gl. 78 kr. in skupnega premoženja, to je kapitalov, posestev in premaklinj 360.122 gl. 96 kr.

Deželni glavni skladi sejo malo predpoludnem in napove prihodnjo na četrtek 21. t. m., pri kateri se bodo razpravljale sledeče točke:

Predlog poslanca Pagliaruzzi-ja, da se sestavi načrt postav zastran razdelitve občinskih zemljišč sploh.

Poročila finančnega odseka o proračunu šolskega zaloga za leto 1873; — o proračunu zemljiščno-odveznega zaloga za l. 1873; — o proračunu zaloga glavnemih za l. 1873; — o proračunih za leto 1873: a) gospinskega zaloga, b) zaloga za obgozdenje, c) zaloga za ranjene vojake, d) stipendijskega zaloga, e) zaloga Codelli-jevih stipendijev, f) zaloga Wordenberških stipendijev.

Poročilo finančnega odseka o računskih sklepih šolskega zaloga za leto 1871, — zaloga Codelli-jevih stipendijev za l. 1871; — stipendijskega zaloga za l. 1871. — Odhorovo poročilo zastran povračevanja odgonskih stroškov za italijanske izgnance.

Poročilo peticijskega odseka: 1. o peticiji tržiške občine, da se jej odpuati, kar dolžuje ces. erarju za drva, katera so se dajala vojakom l. 1866; 2. o prošnji pododseka goriškega za svetovno razstavo na Dunaji, da bi se mu dovolila podpora.

Dopisi.

V Gorici 19. novembra 1872. V našem deželnem zboru je bila 15. t. m. še precej dolga seja, pa prav malo zanimiva, vsi predmetje so se gladko rešili; edina gg. Doljak in Faganel sta tu in tam stavila kak predlog zastran preuredbe kacega paragrafa in prvi je včasih poročevalca za kako pojasnilo poprašal v slovenskem jeziku, na kar mu je poročevalec g. Gorjup v italijanskem jeziku odgovarjal. Tako zvane prenapetneže, ljubeče doslednost povsod, posebno pa v dež. hiši, je sicer ta razgovor v dveh jezikih nekoliko jezil; a nezrelost naj se le jeri; ali ne vé morda, da imajo naši politiki od l. 1848. tako zvano „licencijo politično,“ in da tedaj smejo grešiti zoper politično doslednost, kakor poet zoper gramatiko? 16. je bila tudi kratka seja, katera je samo zaradi tega važna, ker je

kar se mi je zdelo najpametnejše: to je, da truplo zazidam v kleti, kakor so v srednjem veku zidarji zazidavali svoje nrtvece.

Tej nameri je bila klet ugodna, kakor nalašč. Ne le, da so stene bile mehke, temuč tudi dobro ometane so bile še, omet se nij bil suh — zaradi ulage v kleti ne. Na enem kraju v kleti se je bil zid sesul, gotovo je tam kedaj bil kak dimnik, ali pa ognjišče.

Ni najmanje nijsem dvomil, da prav lahko opeke izvečem od tamkaj, da njih v prostor zavlečem truplo in naposled vse zazidam tako, da nihče ne boče slutil ničesar.

Nijsem se prevaril. Sé železnim drogom izvalim opečje, v zijalo vržem truplo, naslonim na zid zadaje in zazidam vse zopet tako, kakor je bilo popreje.

Pripravil sem jako varno apno in pasek, naredil omet, ki se prav nič nij razlikoval od starega ometa, in ometal sem na moč pazljivo opeke.

Ko sem bil dovršil svoje delo, radostno sem se preveril, da je vse tako, kakor je bilo treba, da je bilo. Na zidu se nij moglo nič poznati, da je kaj prenarajeno v njem. Šibre in drug drobir iznesem iz kleti — jako skrbno, pottle pa se zmagovito ozrem okrog in omenim: „No, nijsem se neuspešno trudil!“

Najnujnejše, kar mi pottle bilo na mari, to je bilo to, da poščem vrata, ki je tako mučil me poslednji čas, — vrata, ki je bil zakrivil moje soproge smrt, trdno sem sklenil, da se kratko osvetim mu, in samo z enim udarcem bi ga usmrtil. Da bi ga bil le zalotil, uže bi bil imel svoje plačilo; ali kakor bi se bila lišičja žival bala moje hudobe, tako se me je ognila.

Ne morem vam povedati, pa tudi čitatelj ne more misliti si, kako breme se je zvalilo mi raz srca, ko naposled nijsem več videl gnjusnega mačka. Tudi po

v njej dr. Lavrič stavlil zopet letos interpelacijo do ministerstva zaradi narodnostne postave; to interpelacijo prinesemo v današnjem listu od besede do besede. Sicer nij nič novega, kakor to, da se v političnem odseku vendar kupijo nekatere resne interpelacije na ministerstvo zaradi narodnih šol in družih narodnostnih vprašanj in tako utegne centralna vlada od italijanske in slovenske strani dež. zboru dobiti nezaupnico, ne sicer kategorično, pa vendar se precej podkovano. Pa kaj to koristi, če je zbor za narodnostne pravice, če pa državna poslanka ministerstvu pomaga, katero je nasprotno tem pravicam. Takaj zopet sledimo: Ljuba doslednost, o j kje si doma! Sploh se reči v našem zboru tako zmedene, da nij pričakovati nikoli uspešnega delovanja in da postaja iz tega zmerom očevidnejše, da nas Slovence na Goriškem bi edina „Slovenija“ mogla rešiti skoro bi rekli kmetijskih deželnih razmer. Na deželni zbor je prišlo dozdaj 40 peticij iz raznih stranij naše kronovine in prav različnega zapopadka.

Tako je prav, ker to dokazuje, da je naše ljudstvo živo in da pričakuje od našega zbora, da usliši tirjatve in želje njegove. Pa žalibog to nij vselej lahko in mnogokrat tudi mogoče nij. Mej temi peticijami je tudi ena za preuredbo šolske postave, ki so jo podpisale vse županije in Krasu. Poglavitna njih pritožba je zoper prevelike stroške za šolo in zares, v tem obziru bi se dalo nekaj prihraniti, ker občinam mora mar biti za vsak sold, katerega morejo pridržati. Dobro varčno gospodarstvo zahteva to in to mora podpirati vsak, tudi tisti, ki je za šole prav vnet. Prihrani naj se pa samo na ta način, da se ne bo potrebam poduka naše ukazeljne mladine nič škodovalo. Praktično naj se boče in naj se pomaga kolikor mogoče, zraven pa naj se tudi hrani, kar je v teh mejah najboljše mogoče.

Tudi cestna postava in občinski red potrebujeta preuredbe, kakor vsakdanja praksa kaže in dotične molbe bi bile prav potrebne. Take uloge razodevajo mnenje ljudstva, vzbujajo poslanca k delovanju (če so res kaj vredni) in podpirajo, celó opravičujejo dotične predloge, katere namerava staviti ta ali oni poslanec. Če je za eno zadevo mnogo peticij z dobrimi razlogi, ne more jih prezreti pravi ljudski zastop.

Italijanski časnik „Isonzo“ je zadnjič v svoji sveti jezi na hudobnega dopisnika v „Neue freie Presse“ in v tetko tržaško, Nemce in Slovence zbašal v eno in isto mavho; izrekel je namreč, da Nemci in mi Slovenci imamo tukaj v Goriškem mestu samo kolonijske pravice, ne pa narodnih.

Kar so tiče Nemcev, moramo italijanskemu listu pritrčiti; ne tako gledé nas in ravno mi Slovenci zamoremo propreje trditi, da Italijani z Nemci vred imajo tukaj v historičnem in narodno-pravnem obziru le kolonijske pravice, ker dokazano je, da je zemlja tukajšnja od nekdanj slovenska, dokaz za to so slovenska imena mesta, vseh trgov, ulic i. t. d. in tudi imena samih tistih, ki kaj tako nespametnega trde. Gorica je bila in boče še le postala prav slovensko mesto, ker se slovanski živelj čedalje boljše širi in Gorica le po Slovenceh, katerih južno središče je to mesto, naravno raste.

Te dni je Nemeč družega Nemca uprašal, kakošna je prav za prav Gorica. Mož, g. inženir. Sch... , ki živi uže dolgo let tukaj odgovori: Pojdite na trg in boste slišali, kak jezik narod govori; prepričali se boste, da večina govori slovensko in jezik večine prostega naroda,

noči ga nij bilo — tedaj sem zopet lahko mirno spal — da, spal, če prav me je mučila huda sila, ki mi je prizadevalo jo neusmiljeno ubojstvo.

Minol je bil drugi, minol tretji dan — mojega mučitelja nij bilo od nikoder. Oddahnil sem se in čutil svobodnega. Mačja pošast — kakor se je bila preplašila, tako se je umaknila za zmerom. Nij je bilo več hudobe, nikedar več mi nij pred oči prišel maček.

Oh, kako sem bil srečen, da si sem bil, kriv strašnega čina.

Ker ljud nij več videl moje soproge, povpraševal me je, kdé je; pa lahko sem se izgovarjal. Naposled mi prestakno hišo, pa nijšo, ničesar našli. Menil sem tedaj, da sem do cela varen — in srečen.

Četrty dan po uboju nenadoma v hišo pride mnogo policajev, da bi jo preiskali še skrbnejše. Jaz sem znal, da nij mogoče, da bi kaj našli, zato sem bil popolnoma brezi skrbi. Policaji so mi ukazali, da sem tudi jaz bil v pričo, ko so mi preiskavali dom. Vse povsodi, vsak kot so prestaknili. Šli smo tretji, četrti pot v klet. V meni se nij vznemirila nobena žilica. Srce sem imel mirno, kakoršno ima človek, ki spi. Uže je policija skoro odhajala — z vsim zadovoljna; nijsem je mogel tako lahko izpustiti iz hiše; moja radost je bila velika, nijsem je mogel tajiti. Moral sem kaj spregovoriti, vsaj eno besedo, zato da sem tem ljudem razodel, kako se menim do cela nedolžnega in kako je preiskavanje dobro končalo se meni.

„Gospodje“ omenim, ko so policaji uže odhajali, „jako mi je ljubo, ker ste se preverili, da nij bilo treba preiskave. Voščim vam dobro zdravje in nekoliko več uljudnosti. Kaj ne, gospodje, ta hiša je jako dobro zidana?“ (V svoji razmišljivosti — samo, da sem re-

daja mestu naroden slovenski značaj. Torej le počasi Sior Isonzo! Moj nami in Vami je salamenski Vederemo! Mej tem pa bodimo prijatelji in pustimo, naj reč naravno teče. — Cesarstva rožbina pride vsled najnovejših vestij vendar v Gorico; najeli ste se v ta nameu dve palači in sliši se, da se uže vse pripravlja za sprejem dvora. Gorica je uže zdaj imenitna in polno tujcev sem dobaja; kaj bo pa še le potem, če bo cesarski dvor tukaj. 2 stavbeni društvi in tudi zasebniki kupujejo zemljišča proti železnici po jako visoki ceni, tam se misli zidati novo mesto, obstoječe iz kraških vil in manjših hiš za uradnike in druge nekapitaliste; take hiše se bodo prodajale proti izplačevanju v letnih obrokih (amort. saciji). Tudi krasen nov hotel se boče začel zidati precej na spomlad tik ljujskega vrta; pri hotelu boče tudi parne kopalji, hotel bo tako dolg, kakor ljudski vrt in bo imel čez 200 lokalov, sob, dvoran in prodajalnic. Zidan bo v najnovejšem „renaissance“ — štilu. Gorica tedaj vrio napreduje in če dobimo še predelsko železnico, potem bo postala Gorica jako važno mesto v vsakem obziru.

Iz Solkana 18. novembra. [Izv. dop.] Živahno življenje i gibanje se je vzbudilo v Solkanu, dokaz imamo novega učitelja vrléga domorodca g. Tomaža Juga mej nami. Naš sedanji g. učitelj nam je bil uže preje znan kot dober pevec in posebno kot izvrsten pevovodja in obojo svojo zmožnost je tudi v Solkanu pokazal. Vpeljal je redne pevske vaje, katerih se udeležuje 9 pevcev, ki so tudi uže dvakrat v cerkvi dobro peli. Nadejamo pa se posebno, da boče g. učitelj naši čitalnici velika podpora. Saj društvo vrio napreduje, šteje čez 60 udov, ima dobro bukvarnico, v kateri je čez 500 knjig in poleg tega je naročena na vse slovenske časopise. Da vkljub temu svojemu dobremu stanju nij napravljala besed, je bilo največ krivo to, ker nijsmo imeli dobrega pevovodje in izurjenih pevcev. Skrbel boče zdaj g. Jug za to, ka se tudi v tej zadevi naša narodna stvar izboljša.

Pretečeno saboto smo imeli v čitalnici ples. Bilo je sicer malo plesalcev i plesalk, pa smo se toliko boljše imeli in se prav po bratovsko zabavljali. In tako se nadejamo, da se boče narodna stvar v Solkanu vedno lepše razcvitala in napredovala na blagost slovenski domovini in na čast nam Solkancem. Saj

Neprerašene krvi,
Za naš rod navdušeni
Smo solkanski fantje mi!

Iz Kanala 8 novembra [Izv. dop.] *) Predčerašnjim zjutraj so našli pred tukajšnjo lekarno veliko bombo (petardo), ki je imela kake 4 sežnje strelne vrvi pri sebi. Vrv je bila uže zažgana, pa je bojda sama ugasnila, tako da nij do bombe pritrlela in da se nij nobena nesrčca zgodila. Bombo z vsjo pripravo vrad so v tukajšnjo sodnijo olesli, kder se je praiskava uže pričela. Nij mi treba še posebeje opomeniti, da je tukajšnji lekarničar iz mnogih uzrokov jako nepriljubljena oseba in da torej ljudje skušajo, da bi ga s poti spravili.

Pred nekaj dnevi prinese star mož tukajšnjemu kupcu H. za eno obleko sukna, ter pravi, da ga je njegov

*) Po neljubi naključbi zakasnjeno. Prosimo, bodite mož beseda in storite, kar ste nam obljubili.

kel kako besedo, nijsem znal, ni kaj govorim.) „Da, ta hiša je prav dobro sezidana. Gledite le, gospodje — kaj, ali uže odhajate? — Gledite samo, kako je zidovje trdno!“

Po teh besedah v svojej besnosti sunem s palico v opečje na tistem mestu, kamor sem bil zazidal soprogo.

Da me Bog varuje hudobnega duha! Ko se udarec razlegne, začujem iz groba nekov glas.

Iz početka je bilo to le zamolklo grgranje, podobno otroškemu pojemanju; ali kmalu se je promenilo v dolgo, glasno tuljenje, ki je bilo nekako nenatorno in nečloveško. To je bilo — tuljenje — polu-strašno, polu-zalostno, tako, kakor mogo togovati samo grešniki, ko se zvijajo v svojih bolečinah, — in vrazi, ki se veselje tega!

Ne morem vam dopovedati, tega, kako mi je utripalo srce; vse prizadevatje bi bilo neuspešno. Vznemirjen se zavlečem k nasprotnemu zidu.

Prvo tregotje se zavzemó policaji na stopnicah, prevzela jih je bila ta nenadost; ali urno se loté, da zid proderó. Ta trenutek se iz zida izvali ves zazidek.

Prikaže se policajem truplo — polu-gujilo in strašno zalepljeno se strjeno krivejo. Na njegovi glavi je razklenjenih, kakor kri rudečih čeljustij, se svojim bliskajočim okom gujusno bite, ki me je se svojim laskanjem bilo zapeljalo na uboj — in ki me je se svojim nijaykanjem izdalo policijskim pestem.

Zazidal sem bil mačka s truplom vred!

sin prejšnji dan pri njem kupil, da je pa čez noč od silne vjedi nenadoma umrl. Trgovec vzame sukno nazaj in možu povrne denar. Toda, kdaj popiše strah starega sivega moža, ko domov grede svojega prejšnjo noč umrlega sina na polju pridno delati zagleda. Na prvi hip misli, da duh umrlega sina stoji pred njim, toda sin mu vesel naznani, da nij umrl, ampak da ga je le vjed tako držala, kakor bi bil mrtev, v tem pa, ko je oče v Kanal sukno nazaj nesel, se je spet zavedel in šel na polje delat!

Iz tržaške okolice 15. nov. [Izv. dop.] Rojanski učitelj g. Bonin, znan lahon, je naredil neko prošnjo do tržaškega magistrata, za katero se zdaj pod roko podpisilové in v kateri se zahteva, da bi se v Rojanu, kder imamo zdaj dverazredno slovensko ljudsko šolo, odprli tretji razred, pa z laškim učnim jezikom! To zahtevanje naš učitelj, modra glava, utemeljuje s tem, da pravi, ka naši otroci, izdelavši rojansko šolo ne morejo napredovati v italijanski šoli v Škrkolji. Se ve, da zajec tiči za drugim grmom in da vsa namera je le ta, da bi se s časoma vsa rojanska šola polasčila.

Najžalostneje je pa to, da se je veliko okoličanov vjelo na Boninove limanice in da so prošnjo podpisali. Za boga svetega, okoličani! Kde je vaša pamet, vaša značajnost, vaša doslednost? Pred par leti ste zahtevali slovensko šolo in ste jo tudi dobili, zdaj pa jo hočete odpraviti in jo z laško nadomestiti.

Nobenemu pa se ne čudimo tako, kakor rojanskega župana g. Ferlugi, ki nij samo prošnje podpisal, ampak celo zanjo podpise lovi. Ali se več ne spominjate, g. župan, da ste nekđaj kot narodnjak veljali in sloveli; ali se dalje ne spominjate, da ste celo odbornik narodne rojanske čitalnice, ki si gotovo ne bode v posebno čast štela, če pri svojem sedanjem delovanji še dalje v njenem odboru ostanete? Pa vi morda mislite, da Vas bode g. Bonin našim lahomom priporočil in da Vam bode magistrat na njegovo besedo brz kako delo izročil. Lepa je ta, če za skledo leče prodajate svoje možstvo in svojo narodnost. Črne bukve bi bile potem še prečastne za Vas! Ako ste pe še mož, kategera je samo g. Bonin za nekoliko časa preslepil in za svoje namene porabil, potem odstopite od prošnje in naredite spet dobro, kar ste zakrivili.

Politični pregled.

Tirolci so tedaj moralno premagali ministerstvo. Na zahtevanje vladnega komisarja grofa Taaffe-ja, da naj volijo v drž. zbor namesto 5 odstoplih, 5 novih poslancev in da naj deželni glavar sprejme obljubo novega rektorja Insbruške univerze je zbornica sicer volila dopolnitno število državnih poslancev izmed odločnih federalistov; a gledé druge zahteve je večina obljubila odgovora v pribodnji seji: odgovorila pa je s tem, da nij prišla več v zbornico, na kar je c. k. namestnik zbor za letos sklenil in ne razpustil, kakor bi radi videli ustavoverci. Iz tega se razvidi, da je ministerstvo uže zdaj v taki zadregi, da se ne upa več federalistom do kože in da ministerska ladja uže na večih straneh pušča.

Poljska adresa je tudi uže gotova, nij sicer ostra, temveč pohlevna, pa vendar poudarja, da nij vlada dozđaj nič storila, da bi poljsko tako pravično resolucijo povoljno rešila. Nadalje se adresa roga proti neposrednim volitvam, kakor žugajočim deželnim pravicam in samoupravi in naposled je v adresi izražena prošnja do Nj. Veličanstva, naj Ono stori pravico.

Kakor smo uže zadužič rekli, bo tudi ljubljanski zbor stopil iz reserve. „Laibacher Zeitung“ je namreč žugala narodni stranki z raspustom deželnega zbora, če ne bo parirala ustavovercem. Na to žuganje se oglasijo „Novice“, ali prav za prav oče Bleiweis, da se narodna stranka ne boji več raspusta, ker si je v svesti, da ima narod za seboj, kateri je uže zadosti razdražen po večnih volitvah in bode gotovo zopet volil svoje zaupne može.

Če pa tudi narodnjaki v najslabšem slučaju zgubé večino v dež. zboru, potem pa ne bo več zbora, ker ga bode narodna manjšina nemogočega storila. Po tej energični izjavi sklepajo „Novice“: „Ergo, ali narodna večina v zboru, ali pa noben zbor.“ To je tako gotovo, kakor amen v Očenašu. Dajte tedaj „Damoklov meč“ pasti na narodno večino! „Es wird ein prächtiges Jux!“ To je možka beseda očeta Slovenije. Če bode večina v kranjskem zboru res v tem zmyslu prav odločno in neustrašeno postopala, bo gotovo ngodla vsem vrlim

Slovencem in tudi nas Slovence na italijanski meji moralno ojačila. Mi se tedaj nadejamo, da bodo kranjski poslanci, kateri prav za prav zastopajo Slovenijo, popustili oportunistko politiko in nastopili edino dobro pot, — pot pasivnega upora po izgledu Čehov in zdaj tudi Tirolcev.

V kratkem bomo morda slišali kaj posebno zanimivega iz Ljubljane, da se namreč ovrže volitev Kaltenegger-ja in Zuppan-a in da se ponové stare adrese na Cesarja, in ko bomo to slisali, bode le en vrisk po Sloveniji: „Živili kranjski poslanci!“

V Dalmacijskem dež. zboru je narodna slovenska stranka tudi slavno triumfovala; ovrгла je namreč zbor volitev dr. Verzana, po slepariji postalega poslanca za Makarsko in na njega mesto poklicala dr. Vojnoviča izvrstnega narodnjaka, vsled česar so se „Italijanissimi“ v zboru strašno repencili in zvižjali, kod gad pod smrtnem udarcem. Ker je odgovarjala narodna stranka s posmehom, so se Italijanissimi tako razjezili, da so zapustili zbor.

Kako se bodo Dalmatinci proti ministerstvu vedli, to nam še nij znano, uadjeti se je, da postopajo solidarno s federalistično stranko, temveč ker jim ne preti nobena nevarnost in ker so uže Tirolci pokazali jim pot, po kateri morajo hoditi, da bo dobro za Slované in za Avstrijo.

Dirandaj je tedaj uže začel, bitka se bije, ali na vojaškem polju je še vse meglene, ne vidi se še celega polja; pa konec tega meseca bode uže vse bolj jasno postalo. 16. decembra stopi skup državni zbor, tam bo ministerstvo igralo zadnjo karto.

Sliši se da ministerstvo pozveda, če so dež. zbori za direktne volitve, to vprašanje je odveč, moglo bi vendar vedeti ministerstvo, da so uže vsi narodi željni mira in tedaj odstopa ustavovercev.

Na Hrvatskem je v resnici Vakanović zopet prevzel banstvo in prav po rauchovsko gospodari. Med Ogri in Hrvati tedaj ne bode še potavnave; tem boljše!

Iz zunanjih držav zaradi pomanjkanja prostora prihodnjije kaj.

Razne vesti.

(Z Dunaja) se nam piše: „Slovenija“, društvo slov. visokošolcev, imela je predvčeranjem shod in se je na novo volila odbor. Voljen je g. A. Ferjančič jurist za predsednika (z vsimi - 1 glasom.) V odboruvi seji, ktero je predsednik včeraj sklicalo, izrazila se je želja, da bi se „Soči“ in „Narodu“ poročalo o važnejših shodih in sklepih, ki se v Sloveniji storijo. Predvčerajšni shod bil je važen zaradi dveh sklepov; sklenilo se je namreč napraviti, kakor uže nekaj let sem, tud. letos svečano besedo na spomin Prešerna in drugi tudi važni sklep je, da „Slovenija“ skupno pristopi slovenski Matici, to je, vsak društvenik zavezal se je v prihoduju letu pristopiti jej. Ni-li to za društva slovenska nasledovanja vreden sklep! O! graških slov. visokošolcev je v prvi vrsti pričakovati, da učinijo enak sklep. Naposled je predsednik draštvu naznanil, da se bode letos brezplačno učil ruski jezik, ter je poudarjajoč važnost ruskega jezika za slovanstvo sploh in slovenstvo posebej, draštven ke izpodbujal k udeleževanju pri tem učenji. „Slovenija“ bode napravljala letos zanimive shode, za to poret je novi odbor.

(Iz Trsta) nam piše prijatelj: Kakor bode čitateljem „Soče“ uže znano, je uže dva meseca ljubljanski polk Kuhn št. 17 v Trstu. Reči se mora, da so kranjski fantje v vsakem oziru korenjaki in poštenjaki. Marsikatero veselo uro preživimo z njimi. Nahajajo se mej njimi izvrstni pevci, ki se marljivo v petji urijo i večkrat tudi producirajo v kaki gostilnici, najraje v Rojanu, pri sv. Ivanu, ali kde drugeje. Tudi za govornišstvo i deklamovanje se zanimajo in v obojem prav pridno vadijo. Te veselje prikazni mej vojaštvom nijsem še v nobenem drugem polku zapazil. Tako je prav in lepo, fantje, le tako naprej.

(Poskušimo izsilovanje) Kako popačeno je zlasti na Dunaji časnikarstvo in kako židovi za gotov denar delajo in kujejo javno mnenje, to je uže vsem omikanim krogom več ali manje znano, vendar si ne moremo kaj, priobčiti tudi še naslednji, popolnem istiniti dogodljaj. Zadnja leta se je namreč tudi na Dunaji razširila mej časnikarji navada, posebno premožne ljudi brez uzrokov neusmiljeno po listih mesariti, češ, dotičnik bode uže plačal nekoliko stotakov, da utihne. Mnogo časnikarjev samo ob tem živi. Tak „Räuber im Frack“ — tako jih namreč na Dunaji imenujejo — je tudi neki D. Fachini, kateri izdaja mali listič pod imenom: „Allgemeine Assecuranz-Zeitung.“

Ker imenovani možicelj mnogo novcev potrebuje za svoje mnogovrstne strasti in ker je navajen razkošno živeti, je pred kratkim v svojem listu naznanil, da izda skoro brošuro, v kateri bode vsa zavarovalna društva, katera so v Avstriji mej njimi na zlasti „Slovenija“ brezozirno kritikoval. Misli si je, kdor ima hudo vest, me bode gotovo nagovoril, naj o njem molčim, ter mi bode moje molčanje drago odkupil. Ta špekulacija pa menda nij imela zaželjenega uspeha, kajti mož je začel rabiti močnejša sredstva. Pred malo dnevi namreč pošlje vodilnemu ravnatelju banke „Slovenije“ napovedano brošuro in mu piše blizo naslednje: „Kakor vidite ste v članku z naslovom „Slovenija“ neusmiljeno raztrgani, prav na ciganski način. Meni je žal, a ne morem drugače. Pa če uže ravno hočete, Vam prodam vso brošuro. Do sedaj je naročenih 4000 iztisov, vsak velja 30 kr., to stori glđ 1200. Pošljite mi ta znesek, jaz potem izdam drugo brošuro in v njej o Vas niti črhni ne bom.“

Tako se v kratkih besedah glasi pismo Fachini-jevo, katero vsakdo lahko čita pri ravnateljstvu banke „Slovenije“ in vsakdo nam bode pritrđil, da je taka ponudba sitna, ali vsaj čudna. Toda ta pot Fachini nij začel pravega mesta. Ravnatelj banke „Slovenije“ je ta Fachini-jev čia nemudoma objavil c.k. dežavnemu pravdništvu na Dunaji, katero je odlokil dne 10. novembra 1872 št. 11151 to objavo c. kr. kazenski sodnji zaradi zločinstva izsilovanja odstopilo, pri kateri se bode moral Fachini zagovarjati, kar mu bode toliko grenkeje, ker nij dobil v kremplje 1200 gold., po katerih so se mu tako sline cedile.

(Politično društvo Soča) Te dni je predsedništvo našega političnega društva zopet prejelo dva odloka; prvega na prošnjo društva zaradi enega slovenskega notarijata v Gorici. Ministerstvo pravosodja z dekretom 4. avgusta t. l. št. 10046 naznanja društvu, da ne spoznava za dobro, da bi kaj učinilo gledé one prošnje. Drugi odlok pa se nanaša na prošnjo, katero je društvo ušloilo pri deželnem zboru zaradi preziranja gozdnih pravic nekterih občin in sploh zaradi slabega gospodarstva in pokončanja trnovskega gozda. C. k. namestništvo pravi v svojem dopisu na deželni odbor dne 1. novembra t. l., da se je po zaslisanja c. k. finančnega vodstva v Trstu in tukajšnjega c. k. gozdnega urada prepričalo, da v prošnji navedeni uzroki nijso resnični, da je gospodarstvo v Trnovskem gozdu popolnoma pravilno in da je gozd v najizvrstnejšem stanu. Kar se tiče pravic poedinih občin gledé neplačenega izvažanja drv in stavbnega lesa, je dotičnim občinam na prosto dano obveljaviti svoje pravice na pravem mestu, kar se je tudi zgodilo pri občinah: Lokve, Nemci, Lazne, Sv. Tomaž, Skrilje, Kamenje, Vrtovin, Dol in Otlica, katere zdaj uživajo pravico pobiranje frašca, stelje in paše. Nadalje piše namestništvo, da trditev gledé popolnega izsekanja gozdnih oddelkov Smerčje in Zakoré sloni na neresnici, kar se lahko vsakdo prepriča; ravno tako nij resnično, da bi bile občine vsled nove gozdarske sisteme poškodovane v svojih interesih, ampak občine so v očitvidni koristi, ker zaslužijo v trnovskem gozdu vsako leto za sekanje, vožajo itd. okolo 98,350 gold.; če se tej svoti še prišteva več 1000 vozov frašca in drugih gozdnih odpadkov, potem se mora priznati, da občine uživajo prav lepih dohodkov pod novim gospodarstvom, katerih bi tudi potem uživale, ako bi c. k. gozdni urad vse gozdno upraviteljstvo izročil zasebnikom, velikim trgovcem. Iz tega se razvidi, da občinariji le zato kradejo v gozdu, ker dobro ne poznajo zazlike med „mojim in tvojim“; pa tudi v tem obziru se je dosta zboljšalo po energičnem kazenskim postopanju. Kar se tiče muozega gozdnarskega osehja, jeono potrebno ravno zaradi uspešnega straženja, česar presojevanje pa ne spada v področje političnega društva.

Iz vsega tedaj sledi, da so zatožbe društva „Soče“ nepodprte in podšuntljive, ker ljudstvu predočevajo pravice, katerih nijma, vsled česar bi se znalo ljudstvo spuntati proti gozdni oblastnji in potem bi še le nastala nevarnost za gozd, kateri se zdaj na občno korist izvrstno oskrbuje. Tako odbija namestništvo prošnjo našega političnega društva. Izvedenec naj sodi in preudarja in tisti posestniki, ki so pritožbo nasvetovali, naj premislijo, kako bode pravice nadalje iskali, če jih imajo.

(K izpitu za ljudske učitelje) se je oglasilo tek. novembra pri tukajšnji izpraševalni komesiji 21 gospodov. Od teh sta uđobila spričevalo II. redu dva gospoda (Italjana), spričevalo III. reda 4 gospodje (3 Slov. in 1 Italj.); in spričevalo IV. reda 7 gospodov. Ostali, deloma nijso prišli k izpitu, deloma so odstopili mej izpitom.

Ta teden se izpitava 9 gospodičin učiteljic (8 Italjanek in 1 Nemkija) Ne vem od kod bomo uđobili slovenske učiteljice, katerih tak živo potrebujemo?

Žensko izobraževališče, kedaj bo neki oživel? G. minister te sicer uže dva leti med živeče vrstuje; pa nam ravno toliko koristiš, kakor slavni §. 19.

(Goriška čitalnica.) Včeraj je bil shod tukajšnje čitalnice. Na dnevnem redu so bile volitve. Družbenikov se je toliko udeležilo, kakor še nikedar do sedaj, namreč 78. Sè skoro vsemi glasovi sta bila iz-

voljena gg. d. Jos. Tonkli za predsednika, Jeglič za blagajnika. V odbor so izvoljeni: prof. Marušič, prof. Lazar, Hribar, Povše, Budal Leop., Klavžar Valent., Vodopivec, za namestnika Toman Anton in Grešič. — Ali je sedaj čitalnica v srečnih rokah, o tem bode sodila bodočnost!

(Metrična mera.) L. 1876 se vpelje v avstrijski državi nova (francoska) mera, katera se pa sme tudi uže prihodnje leto rabiti. Merili ne bomo več na sežnje, palce itd. ampak na metre, decimetre itd. Ker bode ta sicer jako praktična mera posebno v začetku delala prirobnemu ljudstvu mnogo sitnostij i težav, izdala je družba sv. Mehorja v poduk slovenskega naroda malo knjižico z imenom: „Nova metrična mera.“ Knjižica je tako priročna, da se lahko v listnici nosi. Velja pa tudi samo 10 soldov. Svoje čitatelje opozorujemo, da si kmalu preskrbe to knjižico in da se seznanijo v pravem času z novo mero.

(Dr. Wastog.) je polovico svojih dijet, katere užiiva kot deželni poslanec krajski, odločil podpornemu društvu slovanskih dijakov v Gradcu, drugo polovico pak društvu „Narodna šola“, ki ima namen podpirati uboge slovenske ljudske šole. Ti, ki si slovenski deželni ali državni poslanec, vzemi pero in zapiši tudi ti tako!

Cenik razlega blaga

pšenica po gl. 3.19, kornuza dom. gl. 1.60-65, ogerska gl. 1.70-75, rež gl. 2., ječmen cel 1.80, ječnem pelhan gl. 3.20-25, fržol gl. 2.20, oves laški gl. 1.25, ogerski (I. Q.) gl. 1.20. *Moke s Stračičak:* I. gl. 15.90, II. gl. 13.90, IV. 10.40, V. 8.70, VI. 6.90, otrobi dr. po 2.90, debeli 2.20. *Ogerske moke.* Št. 0 po gl. 17.55, I. 17.05, II. 16.55, III. 16.05, IV. 15.30, V. 13.85, VI. 11.40, VII. 10.90, VIII. 9.90. Otrobi drobni 3 gl. debeli 2.40. Ržena fina 9 gl. do 10 gl. III verste 7 gl. Otrobi rzeni po 2.50. *Rajš* 9 $\frac{1}{2}$ - 10 $\frac{1}{2}$ - 11 - 11 $\frac{1}{2}$ - 12 $\frac{1}{2}$ naj fineji 13 gl. Krompir po gl. 2.10, seno po 1.30, Slama po 1.15, Vino črno 12 gl. po 16 Em. belo 10 gold. 13 Em.

Prošnja.

Mati Simona Jenka, čigar duh živi mej Slovenci, in čigar truplo smo tako srečni imeti mi, boina je za smrt. V največi potrebi biva. Z dovoljenjem četa Simon Jenkovega se drzemo podpisani obračati se do milosrdnih častiteljev ranjcega. Pomagajte, prosimo, vsak po svjci moči. Duh Jenkov se bo hvaležno oziral na Vas, ki ste

lajšali ljubljene materi zadnje trenutke na zemlji. Kar ste storili njej, storili ste Simonu,

V Kranji 17. novembra 1871.

Doneski se pošiljajo v Kranj z adreso: „Odboru za Sim. Jenkov spomenik.“ Prejem potrdimo ob svojem času po časnikih.

Za odbor: Tomaz Zupan.

Darovali so dosedaj gg. Erjavec, Vodopivec, Vodšek, Levec, Frfilja, Dolenjec, Klavžar, vsak po 1 gold. Uredništvo „Soče“ rado nabira daljne doneske, katere odpošlje odboru v Kranj.

Advokat

Dr. JOSIP JAKOPIČ

V GORICI,

je odprl svojo pisarnico v magistratni ulici (Contrada del Municipio), hiš. št. 42. v prvem nadstropju.

PODDRUŽNICA

ŠTAJERSKE ESKOMPTNE BANKE

V GORICI

je začela svoje delovanje

sé sledečim delokrogom:

A. Posojila proti poroštvu pri banki kredit uživajočih.

§. 14. K posojilom proti poroštvu pri banki kredit uživajočih spadajo sledeča poslovanja:

- Škontiranje menjic postavne vrednosti, ne čez 6 mesecev od dneva vložbe zapadajočih in podpisanih razen od enega kredit pri banki uživajočega, vsaj še od ene poznane zmožne firme.
- Škontiranje menjic postave urednosti, katerih plačilni obrok nij daljši od 4. mesecev, in se smatrajo po svoji notranji kakovosti kot popolno varnost dajajoče tudi brez porošstva enega uživalca banknega kredita (zaseben kredit).
- Škontiranje menjic tako zavarovanih, da dajo popolno gotovost gledé uplačila. (Zavarovan kredit).

Vse te upne pogodbe so izvestljive samo do visokosti svote, čez katero zamore razpolagati uživatelj pri banki.

B. Druga izvestja ali opraki:

§. 15. Drugi opraki banke so:

- Škontiranje in zaškotiranje menjic in družih vrednostij;
- Prevzetje denara v tekoči račun (conto corrente), ali pa za dolgo nedoločeno dobo, po pogojih, katere določuje od časa do časa upravni odbor. (§. 38.) Za prejeti denar se izdajajo denarnične nakaznice po 4% brez odpovedi in po 5% z desetdnevnim obrokom. Nakaznice se glasé ali na uročitelja, ali pa na ime in se izdajajo v zneskih od 60, 100, 500, 1000 do 5000 a. v. Oblika dotičnih tiskovin mora biti potrjena po vladi. Stan proti nakaznicam prejetega denara mora banka objaviti vsak mesec; take vloge pa ne smejo znašati dvakrat toliko, kakor znašajo do tiste dobe akcijska uplačila.
- Podeljitev predplačil na vrednostne liste in naročena prodaja obteženih vsakovrstnih vrednostnih rečij.
- Delovanje na tekoči račun (conto corrente) in na prepis (giro) s posredovanjam in brez posredovanja blagajnih listov (Cheques) proti obrestim 5% brez odpovedi.
- Bankno, komisijsko in menjevalno (bankirsko) poslovanje.
- Zidanje založnih stavb za hranitev, prirodnih pridelkov in vsakovrstnega blaga v smislu visocega dovoljenja 19. junija 1866 v državnem zakoniku št. 86; dovoljenje predplačil na prirodne pridelke, na montanistične izdelke in sploh na kmetijsko in drugo blago, kakor tudi posojila na blagne nakaznice (Waarants) brez in z naznanilom imena dotičnega zastavljavca; nadalje tudi javne dražbe raznega blaga v postavnih mejah.
- Udeležitev pri obrtnijskih trgovskih in družih poduzetjih, imajočih za cilj javno blagostanje in njih podpora z nakupilom dotičnih delnic ali prijoritot za svoj stalni račun, in s posojili na te zadnje, ali pa s komisijsko prodajo delnic.
- Udeležitev pri javnih in privatnih posejilih s prevzetjem cele ali samo enega dela svote za svoj stalni račun, ali pa po naročbi in posredovanje takih posojil.
- Prejem v hranitev zlata, srebra, obligacij, dokumentov indrujih vrednostij.